

NAŠI BEGUNCİ IN IZSELJENCI

DRAGO K. OCVRK

OZN je razglasila 20. junij za svetovni dan beguncev, da ne bi pozabili tistih, ki so izgubili vse od pravic do premoženja po volji ljudi brez srca in pameti. Istega dne obhaja Cerkev svoj že 89. dan beguncev in izseljencev. Kdor ni povsem brez spomina, ve, da sta begunstvo in izseljenstvo boleči rani našega naroda. Zato velja pokazati tako solidarnost z begunci, ko potrkaajo na naša vrata, kakor gostoljubnost do izseljenih rojakov, ko nas obišejo ali se vračajo za stalno.

Množice beguncev so zamajale komunizem in beg iz Vzhodne Nemčije se je spremenil v zmago svobode. Ni še dolgo, ko so se kolone beguncev vahile po Balkanu in kar nekaj se jih še ne more vrniti domov. Na sto tisoče beguncev je danes v Kongu-Kinšasa, že petinštirideseto leto bežijo ljudje s Kube pred Castrom, ki je pripravljen žrtvovati vse ljudstvo, da bi rešil revolucijo. Boat people, ljudje, ki so se podali v neznanost v čolnih, da bi zbežali iz raja, ki jim ga je pripravila vietnamska partija, so še v živem spominu. Mnogi se še z bolečino v srcu spominjajo kolon beguncev, ki so se vile po slovenskih cestah maja 1945. Tedaj je namreč partija v zmagovalnem besu pobila deset tisoč in deset tisoč pognala v svet. Naš narod je postal narod beguncev.

Danes je na svetu okrog petdeset milijonov beguncev. Za begunca velja vsak, ki se ne more vrniti v svojo domovino ali na svoj dom, ker mu tam strežejo po življenju bodisi iz rasnih, verskih, nacionalnih, političnih razlogov bodisi zaradi pripadnosti kakšni drugi skupini, npr. istospolno usmerjenim. Prav slednji so zaradi skrajne patriarhalne naravnosti nekaterih kultur zlabka soglasna tarča kolektivnih strahov in jeze. Tako je npr. Homeini začel svojo strabovlado v Iranu s streljanjem homoseksualcev ob vsesplošnem odobravanju. Ko je potem dal postaviti pred zid druge, že ni bilo nikogar več, ki bi si upal dvigniti glas njim v bran.

Med begunci je kar 75 do 80 odstotkov žensk in otrok. Visoki komisar OZN skrbi za 21,8 milijonov beguncev in več kot polovica so ženske. Prav njim je posvečeno letošnje praznovanje, kajti ženske s svojo vztrajnostjo in neverjetno močjo držijo skupaj družine, skrbijo za otroke, jih učijo in v nemogočih okoliščinah usposabljaajo za življenje. Begunke so resnične junakinje in zaslužijo vse spoštovanje. Ko so leta 1951 sprejeli v Ženevi Konvencijo o beguncih, sploh niso pomislili pri definiciji begunskega statusa, da so ženske drugačne od moških. To opustitev je popravil Evropski parlament leta 1984, ko je od svojih članic zahteval, naj priznajo ženskam, ki zbežijo iz svoje dežele zaradi verskih ali družbenih tabujev, status begunk in jih obravnavajo kot posebno družbeno skupino. Tako je sedaj priznan status begunk ženskam, ki bežijo iz dežel, kjer npr. izvajajo ekscizijo, t. j. ženskam izrežejo sčegetaček, da pri spolnem odnosu ne bi uživale in bi tako ostale zveste svojim možem. Seveda so še marsikatero druge prakse v zvezi s poroko, ki žensko skrčijo na stvar, ki se npr. prodaja ali kupuje, in zaradi katerih se lahko sklicuje na begunski status, če ji uspe zbežati od doma.

V letošnjem sporočilu ob dnevu izseljencev in beguncev se je papež močno zavzel, da bi prišli vse oblike rasizma, ksenofobije (strah pred tujci) in pretiranega nacio-

nalizma. Čeprav je sporočilo namenil članom svoje Cerkve, pa je jasno, da zagovarja takšen odnos do izseljencev in beguncev, ki ima splošno veljavo. „Članstva v katoliškem občestvu ne določa ne nacionalnost ne socialni ali etnični izvor, ampak vera v Jezusa Kristusa in krst v imenu Svete Trojice. Ta 'svetovljanska' podoba božjega ljudstva je danes vidna dejansko v vsaki krajevni Cerkvi, ker je priseljenstvo spremenilo celo male in doslej izolirane skupnosti v pluralne in medkulturne.“ Ko papež spomni katoličane na verske razloge, zakaj naj bi bili do priseljencev gostoljubni in pomagali beguncem, že predpostavlja zavest, da smo vsi ljudje in da gre slehernemu članu ljudskega rodu vse spoštovanje in solidarnost. Vendar pa prav to ni samoumevno! Če bi namreč bilo, ne bi bilo treba ljudem bežati od doma. Zato papež še spregovori o prepotrebni vzgoji v človečnosti. „Zelo pogosto ne pride zlabka do solidarnosti. Solidarnost zabteva vaje in zasuk proč od različnih zapiranj, ki so v mnogih družbah danes postala bolj prefinjena in prodorna. Da bi se Cerkev soočila s tem vprašanjem, ima na voljo širok vzgojno-izobraževalni sistem. Zato odločno spodbujam starše in učitelje, naj se borijo proti rasizmu in ksenofobiji tako, da podajo mladim pozitivna stališča utemeljena v katoliškem družbenem nauku.“

Pri nas je za begunce relativno dobro poskrbljeno in tudi ljudje so jim večinoma naklonjeni. Kolikor pride do neljubih reakcij v kraju, kjer so begunci nastanjeni, je to zaradi samovoljnih potez oblasti in premajhne obveščeniosti. Ob takih dogodkih se iz levih krogov vsuje plaz žaljivk na račun „ksenofobnih“ Slovencev. Človek se sprašuje, ali bi ta gospoda kako drugače reagirala, če bi jim oblast brez predhodnih dogovorov pripeljala Iračane, Kurde idr. v njihova gosposka geta, pred njihove vile. Nič ne dvomim, da bi še kako pogrnili na izpitu iz človekoljubnosti in solidarnosti, saj se jim to redno dogaja že v odnosu do Slovencev po svetu. S temi še vedno ravnajo kot z „izdajalci“, naj gre za sodelovanje z njimi, za pridobitev državljanstva ali za uresničevanje pravice do volitev. Linč Andreja Bajuka v državnem zboru in v medijih samo zato, ker se je vrnil iz tujine, pa je za vedno odzvel kakršno koli verodostojnost levičarjem, ki prikrivajo sovraštvo do vsega, kar je slovenskega, z deklarirano ljubeznijo do tujcev. Resnična človečnost posameznika in ljudstva vključuje tudi to, da je sleherni begunec ali izseljenec „naš“, pa naj je Iračan, Kurd ... ali pa samo Slovenec iz Argentine, Amerike ali od kod drugod.

Premier Rop sprejel novega apostolskega nuncija v Sloveniji

Predsednik vlade Anton Rop je 2. julija na predstavitveni obisk sprejel novega apostolskega nuncija v Sloveniji, nadškofa Santosa Abrila y Castella.

Predsednik vlade mu je v pogovoru izrekel dobrodošlico. Sogovornika sta se strinjala, da so odnosi med Slovenijo in Svetim sedežem dobri, prav tako pa obstaja tudi dobra osnova za nadaljnje sodelovanje in dialog. Nuncij je premiera seznanil tudi z nekaterimi odprtimi vprašanji, predvsem o dogovoru z Vatikanom.

Obletnica škofa Vovka

Mineva točno štirideset let od tiste od tiste Ciril-Methodove nedelje, 7. julija leta 1963, ko je umrl v Ljubljani ljubljanski nadškof Anton Vovk.

Anton Vovk se je rodil 19. maja 1900 v Vrbi na Gorenjskem. Njegova stara mati je bila prava sestra pesnika Prešerna. Po maturi v Zavodu sv. Stanislava leta 1919 je stopil v bogoslovje in štiri leta zatem zapel novo mašo. Po triletni kaplanski službi v Metliki je kar dvanajst let vodil župnijo v Trzinu. Leta 1940 so ga poklicali v Ljubljano za stolnega kanonika, štiri leta pozneje je postal ravnatelj semenišča. Leta 1945 je bil imenovan za pomožnega škofa, po Rožmanovi smrti leta 1959 pa za rezidencialnega ljubljanskega škofa, dve leti pred smrtjo pa za prvega ljubljanskega nadškofa.

Ni bil učenjak, pač pa velik praktičen

pastoralni delavec. Za škofijo, duhovnike in vernike se je boril z velikim pogumom. Ne prestano so ga zasliševali, zastraševali in poniževali. Vrhunec trpljenja je bil sramoten zažig v Novem mestu, ko so ga polili z bencinom in zažgali. Ljubljanski nadškof Franc Rode je 13. maja leta 1999 uradno začel postopek za beatifikacijo nadškofa Antona Vovka.

40-letnice smrti blaženega služabnika Antona Vovka so se spomnili tudi v ljubljanski stolnici. Mašo zadušnico sta darovala Vovkov postulator kanonik Ivan Merlak in monsinjor Franci Vrhunc. Oba sta bila namreč tudi tajnika nadškofa Vovka.

Ob obletnici smrti nadškofa Antona Vovka so imeli slovesnost tudi v kapiteljski cerkvi v Novem mestu. Vodil jo je ljubljanski nadškof Franc Rode.

RAST XXXIII

Dragi starši, profesorji, sorodniki, prijatelji!

Otroci so zdravi in srečni prispeli v Slovenijo. Skupina je zelo lepa in pridna. Prve slike njihovega 4-tedenskega potovanja po Sloveniji in zamejstvu so že na spletni strani SVS <http://www.drustvo-svs.si>

Slike bomo redno dodajali. Vabimo na ogled in prosimo, da obvestite še druge, ki bi jih zanimalo. Hvala lepa in prisrčen pozdrav iz tople Ljubljane,

Pavlinka Kocmur

Izseljensko društvo Slovenija v svetu
<http://www.drustvo-svs.si>

Junjska anketa

Junjska anketa o politiki (ki verjetno ni nepristranska) ni pokazala bistvenih premikov v primerjavi s prejšnjim mesecem. Vlado podobno kot maja podpirata dve petini vprašanih (40 odstotkov, maja pa 41 odstotkov), prav tako dve petini je ne podpirata (41 odstotkov, maja 42 odstotkov), petina pa je neopredeljenih (19 odstotkov, maja pa 16 odstotkov).

Z (slovensko!) demokracijo je zadovoljnih 38 odstotkov sodelujočih v raziskavi, nezadovoljnih je 55 odstotkov.

Pri vprašanju o zaupanju v institucije so najboljšo oceno dobili tolar, vojska in Evropska unija, na dno lestvice pa se uvrščajo cerkev, politične stranke in sodišča.

Med strankami je na pr-

vem mestu LDS (21 odstotkov, ravno toliko maja), na drugem SDS (10 odstotkov, maja osem odstotkov) in na tretjem ZLSD (šest odstotkov), maja sedem odstotkov). S tremi odstotki sledijo SLS (maja pet odstotkov), NSi (maja štiri odstotki) in SNS (maja dva odstotka). Neopredeljenih je 48 odstotkov (maja 47 odstotkov).

Med aktualnimi vprašanji je 66 odstotkov vprašanih menilo, naj se sedanja zastava in grb ohranita, 17 odstotkov pa, naj se spremenita. Pet odstotkov jih meni, naj se spremeni zastava, odstotek pa, naj se spremeni grb. Enoten napis na grobiščih medvojnih in povojnih žrtev Žrtvam vojne in povojnih usmrtev odobrava 60 odstotkov vprašanih, 25 odstotkov pa ne.

ZDA zamrznile vojaško pomoč Sloveniji

Združene države Severne Amerike so potrdile, da bodo ustavile vojaško pomoč šestim prihodnjim članicam zveze NATO, med njimi tudi Sloveniji, ker te do določenega roka z Washingtonom niso podpisale sporazuma o neizročanju ameriških državljanov Mednarodnemu kazenskem sodišču (ICC).

Gre za pomoč v programu mednarodnega vojaškega usposabljanja in programu vojaškega financiranja. V okviru prvega programa bo Washington Ljubljani prihodnje leto odtegnil pomoč v višini 400.000 dolarjev, v okviru drugega pa štiri milijone dolarjev.

Predstavniki MZZ pa so sporočili, da se stališče Slovenije glede ICC tudi po današnji odločitvi ameriške administracije ni spremenilo.

Slovenija dvostranskega sporazuma z ZDA o neizročanju ameriških državljanov ICC namreč tudi v prihodnje ne bo podpisala.

Slovenija je jasno povedala, da bo sledila določilom EU. Slovenija naj bi sredstva znova prejela, če bo dvostranski sporazum z ZDA o ICC podpisala oziroma ko bo postala članica zveze NATO, za katere ukinitve pomoči ne velja.

GLEJ...

TAKO NE MORE NAPREJ 2
PRIREDITVE NA PRISTAVI,
V CARAPACHAYU
IN SAN MARTINU 3

POGOVOR Z
MARKOM BAJUKOM 4
SVETOVNI SLOVENSKI
KONGRES JE IMEL VOLITVE 6

Andrej Bajuk: Tako ne more naprej

Predsednik NSi Andrej Bajuk v intervjuju za Večer 5. julija pojasnjuje, da spremembe volilnega sistema načeloma podpira, „vprašanje je le, kakšen bo dejanski predlog volilnega zakona“. Bajuk še meni, da je največja vladna stranka LDS že močno oslabiljena, zato pričakuje, da po državnozbornih volitvah prihodnje leto ne bo več najmočnejša stranka v parlamentu. Prizadeva si tudi, da bi imela koalicija Slovenija po volitvah odločilno besedo pri sestavljanju nove vlade, ne namerava pa sodelovati v nobeni koaliciji, v kateri koalicija Slovenija ne bi imela odločilne besede.

Pri predlogu volilnega zakona, kot ga poznamo sedaj, gre za večinski volilni sistem, za katerega so se zavzemali tudi v koaliciji Slovenija, meni Bajuk. Takšen sistem bi vo-

livcem približal odločitev o njihovih predstavnikih na oblasti. „Bistveno vprašanje demokracije je, ali so državljani in državljani nosilci suverenosti države in da, sicer preko svojih predstavnikov, odločajo, ne pa da od daleč gledajo, kako neka samoproglašena takšna ali drugačna avantgarda stvari ureja v njihovem imenu.“ Sicer pa bodo dokončen predlog volilnega zakona v stranki še natančno preučili, je še dejal Bajuk.

Križa znotraj vladajoče koalicije je po Bajukovem mnenju več kot očitna. „Ugotovili smo, da se LDS očitno izteka čas in smo na pragu določenih sprememb v slovenskem političnem prostoru.“ Koalicija Slovenija si bo prizadevala, da bi imela odločilno besedo pri sestavljanju nove vlade, čeprav si je težko predstavljati, da bi NSi in SDS skupaj dosegli 50 odstot-

kov na parlamentarnih volitvah, še meni Bajuk. Predsednik NSi pričakuje, da bo Barbara Brezigar pri tem „odigrala tako pomembno vlogo, kot se je že izkazalo, da jo lahko“.

Bajuk še meni, da v Sloveniji demokracija še ni popolnoma zažive-

la. Kot problematično je izpostavil „divje lastninjenje“ in javne finance. „Poglejte, koliko zunajproračunskih stroškov imamo, ki se izvajajo po stranpoteh, za hrbtom državnega zbora. To je pomanjkanje kulture odgovornosti pri upravljanju javnih sredstev.“ Slovensko vlado pa bi bilo po njegovem mnenju treba zamenjati v celoti. Bajuk je nezadovoljen tudi z delovanjem medijev, saj meni, da obstaja veliko neravnovesje, kar zadeva poročanje o drugačnosti pogledov na skupne stvari.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

STONE MIZERIT

Vlada še vedno uživa priznanje javnosti in predsednik Kirchner ima v narodu zaslobo, ki se suče okoli 90 %. Vendar vse kaže, da se medeni tedni bližajo koncu in se bo pričela doba trdega dela in močnih nasprotij. V tem položaju niso drugotnega pomena krajevne volitve v provincah, ki poostrijo napetost med vladno stranko in opozicijo.

Najbolj pokvarjeni?

Mednarodna ustanova Transparency International je pred dnevi objavila izid javnomenjske ankete o korupciji na svetu. Anketo so izvedli v 47 državah. Od teh v 33 državah prebivalci menijo, da so prav politične stranke najbolj korumpirane ustanove. Med temi prvo mesto zaseda Argentina, kjer kar 58,2 odstotkov vprašanih smatra, da korupciji najbolj podlegajo politične stranke. Na drugem mestu je Japonska (51,9%) na tretjem pa Turčija (42,5%).

Ne samo politiki. Seveda ni pravično, da bi vsi krivdo korupcije metali na politiko. Prav te dni Argentina doživlja pravi socialni potres zaradi pomanjkanja varnosti. Naveličani ropov in ubojev so prebivalci raznih predelov predmestja organizirali protestne shode, ki že močno skrbijo oblasti (zlasti sedaj, pred novimi volitvami). Vlada province Buenos Aires je morala odstaviti šefa lokalne policije, potem ko se je pokazalo da ima (poleg drugih lastnin) 333.000 dolarjev v neki banki v Bahamah in ni mogel pojasniti izvora tega denarja. Sedaj raziskujejo imetje še drugih visokih policijskih oficirjev, med katerimi jih je mnogo, ki jim računi ne štimajo. Pred vrati je nova čistka.

Varnost in nevarnost.

Seveda problem ni tako enostaven. Javnost se zaveda, da obstaja tudi na področju varnosti mreža korupcije. Največ smrti v provinci Buenos Aires se dogodi ob priložnostih kraje avtomobilov. Ta pa je cvetoča „industrija“, v katero so zapleteni tatovi, policijske skupine in sodne ustanove. Dokler ne bodo zakonsko in sodno prerezali trgovine „rabljenih“ nadomestnih delov, tej dejavnosti ne bo konca. Vemo, da se je razpasla navada, da se policijske postojanke (komisarije) deloma financirajo z „dotatnimi viri“, na kar je pred kratkim namignil sam guverner Felipe Solá. Med te vire spada protekcija kraje, nelegalnih hazardnih iger, prostitucije in prodaje mamil. Kar je bilo v začetku kot neka nadležna živalica, se je s časom in denarjem spremenilo v grozno pošast, ki prebivalcem ne dovoli mirnega življenja. Zato sedaj provincijska in zvezna vlada pripravljata „udarec varnosti“ (shock de se-

guridad), ki naj bi zaustavile porast stanja, ki je sporenilo veliki Buenos Aires v neke vrste „svobodno ozemlje“ tatov, roparjev, ugrabiteljev in narkotrafikantov.

Davčna evazija. Davčno področje je tudi predmet velike korupcije. Kot ve povedati argentinska folklor, davčni inšpektorji zapirajo „kokošje tatove“, velepodjetja z milijonsko evazijo pa so vedno našla način, da niso izpolnjevala svojih obveznosti. Če pa so katero zasačili in prijeli, se sodni postopek ni nikdar končal ali pa z le majhnimi kaznimi. Sedaj je vidno, da bo vlada tudi tukaj spreminila zadržanje. Prav ta teden je pričela široko ofenzivo, v kateri sodeluje 1400 inšpektorjev in 400 mož gendarmije. Prvi dan so obiskali 185 podjetij, za katera sumijo, da ne plačajo davkov. Nova davčna zakonodaja in posebni sodniki bodo morda tudi tu napravili nekaj reda.

Velike ribe. Ne moremo se pritoževati nad narodom, če voditelji ne dajejo zgleda. V tem je bil res negativen primer vrhovnega sodišča in je razumljivo, da se vladna ofenziva nadaljuje. Sedaj je na vrsti podpredsednik Moliné O'Connor. Ta je odstopil z mesta podpredsednika in se pripravlja na obrambo, ker proti njemu tudi že teče v parlamentu postopek politične sodbe. Za novega predsednika vrhovnega sodišča je bil izvoljen dr. Carlos Fayt, ki pa se tudi nahaja pod povečevalnim steklom parlamenta. Opazovalci so menja, da vlada namerava postopoma zamenjati kar štiri člane vrhovnega sodišča. Za prvo izpraznjeno mesto je predsednik predlagal znanega jurista Zaffaronija. Poznan in upoštevan tudi v svetu, je levičarsko usmerjen. Udeležen je bil tudi pri znanem „kodeksu mestnega življenja“ (Codigo de convivencia urbana), ki reglamentira odnose v prestolnem Buenos Airesu, pa se je izkazal za neuspešnega in negativnega, tako da Macri del svoje kampanje temelji na obljubi, da ga bo enostavno odpravil. Zanimivo pa je, da je Zaffaroni pred leti kruto napadal Kirchnerja, ko je kot guverner province Santa Cruz skušal spremeniti ustavo za ponovno kandidaturu (re-re-elección).

Zaskrbljena Cerkev. V krogih argentinske škofijske konference je zadnje dni zaznati zaskrbljenost prav v zvezi s predlaganjem Zaffaronija. Dolžijo ga prevelikega permisivizma na raznih področjih javne morale. Poleg tega pa sumijo, da se s strani vlade pripravljajo koraki (n. pr. podpis Protokola proti diskriminacije žene), ki bi v končni fazi vodili k zakonskemu dovoljenju splava.

Koroška

Sadovnik se veže z levičarjem

Levičarska Zveza slovenskih organizacij (ZSO), poleg katoliškega Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) ena izmed obeh uradno priznanih predstavniških organizacij slovenske manjšine na Koroškem, se je prvič sestala s predstavnikmi Skupnosti koroških Slovencev in Slovencev (SKS), novoustanovljenim Društvom pod vodstvom Sadovnika, ki želi postati tretja predstavniška organizacija slovenske manjšine. Obe strani se bosta „dogovorili za ustanovitev delovne skupine, ki naj bi do jeseni izdelala vsebinske in organizacijske oblike konstruktivnega sodelovanja“.

Predsednik društva SKS, ki po lastnih navedbah šteje 50 članov, je bivši predsednik NSKS Bernard Sadovnik, ki je po močnih razhajanjih znotraj NSKS odstopil 28. aprila. NSKS je „obžalovala“ ustanovitev društva SKS in zapisala, da „nadaljnji razdor med narodno skupnostjo ni v njenem interesu in koristi le tistim, ki skušajo že od nekdaj izigravati obe politični organizaciji drugo proti drugi“.

Sadovnik je zagovarjal skupni časopis z levičarji, ki pa bi bil samo informativen, brez načelne vsebine, kar pa demokratom ni bilo po volji, saj je levičarjev na Koroškem zelo malo. Tako bi ti dosegli enakopraven status s katoličani, ki pa bi izgubili svoje načelno glasilo.

Oprostilna sodba za fašiste v Trstu

Tržaško sodišče je minuli teden oprostilo dvanajst italijanskih fašistov, ki so pred dvema letoma s protislovenskimi transparenti in vpitjem prekinili zasedanje tržaškega občinskega sveta. V dvorano je vdrla 12 fašistov s transparentom, na katerem je pisalo „nikoli dvojezičnosti“, hkrati pa so vpili „prodani, Titovi hlapci, usrani sužnji (sinonim za Slovence), ven s sužnji“ in dvigovali roke v fašistični pozdrav.

Nekaj občinskih svetovalcev je proti skrajnejšem

vložilo prijavo na sodišču. Tožilec je zanje zahteval po 30 dni zapora, vendar so njihovi zagovorniki proces zavlačevali.

Sodnik, kot kaže, ni sprejel kvalifikacije, da je šlo za kaznivno dejanje po kazenskem zakoniku in posebnem zakonu o rasni nestrpnosti.

Oprostitev skrajnejšev, katerih večina je bila za podobna dejanja že obsojena, ni mogoče pojasniti drugače kot potuho za druga podobna protislovenska dejanja.

Skupno - kam?

Pismo iz Celovca

Najožji vodstvi obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij, sta 15. 4. 2002 sklenili pogodbo o ustanovitvi družbe SloMedia, ki naj bi med drugim izdajala skupen časopis za koroške Slovence. Zbor narodnih predstavnikov, najvišje telo NSKS, je za vse to zvedel šele konec septembra 2002; takrat so dobili uredniki Našega tednika odpovedi s pripombo, da se za nadaljnjo nastavitve lahko potegujejo pri družbi SloMedia. Tedaj se je izvedelo za celo resnico. Niti vsi člani predsedstva niso bili obveščeni. Stvar se je razvila po svoje. ZNP se je upr samovoljnemu ravnanju predsedstva in je na seji 28. 4. 2003 izvolil novo predsedstvo. Za predsednika NSKS so izbrali mene.

Cela zadeva se je zapletla pri izdajanju skupnega časopisa. ZNP je na seji konec marca 2003 sklenil, naj se izdajanje skupnega časopisa preloži za dva meseca, da bi se med tem moglo pripraviti in popraviti vse potrebno. Predsedstvo sklepa ni hotelo uresničiti.

Novo predsedstvo je po pregledu vseh pogodb ugotovilo, da ne more drugače, kakor da jih izpolni, da denarje za družbo SloMedia in za skupni časopisni načrt, imenovan Novice. Jas-

no je, da smo se morali odpovedati tudi glasilu NSKS Našemu tedniku. NSKS so ustanovili zavedni koroški Slovenci junija 1949, da bi rešili, kar se rešiti da. Prvi predsednik je postal dr. Joško Tischler, poznejši prvi ravnatelj in „oče Slovenske gimnazije“, kakor ga hvaležno imenujemo. Septembra 1949 je začel izhajati Naš tednik, kulturnopolitično glasilo NSKS. Desetletja nam je bil zvesti spremljevalec skozi vse višine pa tudi globine žitja in bitja tu v Korotanu, prinašal nam je prijetne in manj prijetne novice o dogajanjih doma in po svetu, nam kazal smernice in nas bodril, da vztrajamo v svojem boju za preživetje. Ena izmed temeljnih smernic NSKS je samostojno politično nastopanje, kadar koli je le mogoče.

Zaradi obstoječih pogodb je ZNP na seji 2. 6. 2003 večinsko sklenil, da v petek, 13. 6. 2003, izide zadnja številka NT. O pogodbah si lahko mislimo, kar hočemo, moramo pa se jih držati. Tak je obstoječi pravni red.

Vsako pravdanje bi škodo le še povečalo.

Slovo nam ni lahko, saj se moramo posloviti od zvestega spremljevalca in glasnika.

Logična posledica tega na glavo postavljenega razvoja je, da se končno ustvari demokratično izvoljeno javnopravno politično zastopstvo za koroške Slovence. NSKS in ZSO lahko nastopita kot samostojni frakciji, videlo se bo, kdo bo dobil večino v tem parlamentarnem telesu. Na zunaj moramo govoriti z enim glasom. Ne vidim nobenega pametnega razloga proti taki rešitvi. Kaj bi se bali demokratičnih večin? Komu naj koristi politbirojevski sistem demokratičnega centralizma? Kvečjemu nekaterim osebnim interesom. Nam Slovincem na Koroškem gotovo ne!

Jože Wakounig

JUNIJSKA INFLACIJA

Junijska inflacija je bila 0,3-odstotna. To je letošnji najnižji mesečni porast cen življenjskih potrebščin, v prvi statistični objavi ugotavlja državni statistični urad. V prvi polovici leta so se cene tako dvignile za 3,5 odstotka, kar je za dober odstotek manj kot v enakem obdobju lani, inflacija na letni ravni pa je sedaj šestodstotna (lani v enakem mesecu 6,8-odstotna).

Avstralski povratnik

„Splošno mnenje je, da izven matične domovine živi približno pol milijona Slovencev, kar je petina slovenskega življa. Imam občutek, da je ta petina odpisana ali le mačehovsko obravnavana, tako s strani državnih organov, institucij, kot tudi nekaterih državljanov,“ je na osrednji prireditvi tradicionalnega srečanja slovenskih izseljencev na Bledu, poudaril

častni gost, avstralski povratnik Lojze Košorok. Ob tem je predstavil težave, s kakršnimi se je soočal v 52 letih izseljenstva ter ob vrnitvi v domovino.

Prvič smo slišali take besede na prireditvi Slovenske izseljenske matice. Z njimi popolnoma soglašamo. Upamo, da bodo pripomogle k pametni spremembi SIM, pa tudi slovenske javnosti.

SLOVENCİ V ARGENTINI

SAN MARTIN

Iz življenja v Domu

Dolgo se že Sanmartinčani nismo oglasili, da bi poročali o dejavnostih v našem središču. Zato v tem spisu segamo kar na začetek delovnega leta, drugič pa bomo s poročilom nadaljevali, da pridemo na tekoče.

Pri nas se je dne 30. marca zgodil pomemben dogodek: sklican je bil občni zbor, na katerem naj bi bil izvoljen nov odor. Da, pomemben dogodek, ker se v malo več kot eni uri odločimo za skupino ljudi, ki bo vodila dejavnost skupnosti -doma- za določen čas.

Na začetku so bila podana poročila o delu prejšnjega odbora: bivši predsednik se je zahvalil vsem članom za sodelovanje in skrb. Sledile so volitve. Letos je bilo res težko sestaviti kandidatno listo. To je razumljivo, saj se vsak izogiba dolžnosti in delu sploh; človek si želi miru, počitka. Toda potem so se zbrali mladi možje, ki so korajžno poprijeli za naporno delo.

Novi odbor sestavljajo: predsednik **Tone Kastelic**; podpredsednik **Jože Jerman**; tajnik **Janez Filipič**; namestnik tajnika **Danijel Žagar**; blagajnik **Rudi Dimnik**; namestnik blagajnika **Marko Škulj**; kulturni referent **Viktor Leber**; gospodar **Jože Skale**. Želimo jim mnogo uspehov v dvehletni dobi.

Novi odborniki so morali kar hitro začeti s pripravljanjem proslav, kajti prireditveni program leta je zelo natrpan. Že so se bližali velikonočni prazniki. V petek 11. in v soboto 12. aprila smo se udeležili duhovne obnove. Obakrat smo jo izvedli v zavodu Presvetega Srca, nasproti doma; vodil jo je Marijan Vidmar.

V petek pred mašo in v soboto zjutraj smo gospe in mamice delale butarice za cvetno nedeljo. Po šolskem odmoru so se nam pridružili tudi otroci in vsak je svojo butarico lepo spletel. Nekateri so že precej izkušeni „pletilci“!

Mladina je tudi prispevala k duhovni pripravi za Veliko noč; v soboto zvečer, po duhovni obnovi, kakor je naša navada že nekaj let, je priredila sodobni Križev pot. Prebirali so izbrane tekste in predvajali primerne diapozitive. Skupina starejših pevcev je medtem prepevala pesmi za postni čas. Za zaključek pa že tradicionalne „empañade“ in seveda prijetno kramljanje.

Na cvetno nedeljo se je vršil običajen blagoslov oljk in butaric na dvorišču zavoda. Potem smo šli v procesiji v cerkev, kjer se je darovala maša.

19. aprila, na velikonočno soboto, smo se udeležili obredov blagoslovila jedi po krajevnih navadah. Zvečer je pri obredih v slovenski cerkvi Marije Pomagaj pel naš zbor pod vodstvom Lučke Marinček Kastelic.

Velika noč je največji praznik v letu, zato ga v našem domu slovesno proslavimo. Najprej je bila maša, pri kateri je zbor pel znane velikonočne pesmi. Potem smo se pomaknili v Dom, kjer so nas pozdravili predstavniki organizacij. Sedli smo k pogrjenim mizam; postregli so

Domobrankska proslava na Pristavi

V nedeljo 22. junija smo se zbrali številni pristavski rojaki k sv. maši za pobite domobrance.

Sledil je govor gospe Pavle Hribovšek Kremžarjeve. Segel nam je v srce, saj je bil ne le zgodovinski opis vojne in revolucije, ampak soočanje z bolečo realnostjo družine njene mladosti, zlasti brata Ivana - pesnika in domobrancia, umorjenega po vojni. Za vzor naj nam bodo njegove besede v pismu družini: „Če mi je sojeno, da bom živel in na katerikoli način koristil svojemu narodu, dobro, če ne, pač ni veliko izbirati. Za čast se ne da barantati.“

Svetel zgled doslednosti, globine, ljubezni do bližnjega, predanosti božji volji!

Nastopajoči so nas popeljali od znamenj, ki jih zaznava v hiši onkraj Atlantika živeči domobranec, da bi ne nehal pričati, preko poguma slovenskih vojakov, ki so po sili razmerij prijeli za orožje, do deklice, ki je rada darovala svoje mlado življenje, da bi drugi zaživel. Nato so nas tolažili pobiti Slovenci, saj mimo počivajo pri Bogu, le to jih teži, da jokamo za njimi.

Pod plastjo cinka pričajo o resnici preteklosti in rojevajo cvetove in križe: „Tu začutiš, kako zveni zakopani molk, ki bi bil krik.

nam z obilnim zajtrkom, pri katerem ni manjkalo šunke, pirhov in hrena. Mladci in mladenke so nam ponujali pisane pirhe, ki so jih sami pobarvali. Še nekaj časa smo se zadržali v spodnji dvorani, dokler ni prišla ura slovesa. Razšli smo se veseli in dobro razpoloženi za nadaljnje praznovanje po družinah.

Tu so domobranci. Močno pričujoči v duhu.“ Tudi v Sloveniji se počasi odkriva resnica. Mladenka prebira sovražno gradivo - Balantičevo zbirko in odkrije, da je svet zgrajen na pesku laži.

A pesnik nam zopet vlije upanje! Morda bo že sin ali šele vnuk vnuka prižgal svečke v gozdovih njim v spomin, toda nekoč - bo. To so simbolično tudi storili otroci in zadrževali, da ne iščejo grobov, da bi jih maščevali, ampak zato, da bi se jih hvaležno spominjali, saj so ponosni, da so bili na pravi strani.

Ob koncu pa je blagodejno vplivala zahvala domobrancem za ljubezen, srčnost in pogum.

Pesniško gradivo je režiser povezal v harmonično enoto s pesmimi domobrancev in s tem dosegel, da se je besedilo krepkeje vtisnilo v zavest.

Tako občuten so podali svoje tekste recitatorji Ivan Klemenčič, Dani Kocmur, Andrejka Zupanc, Sonja Kogovšek in najstarejši učenci Prešernove šole, da smo poslušalci začutili, kaj nam hočejo tudi danes povedati pomorjeni domobranci.

Hvaležni smo režiserju Dominiku Oblaku za tako čudovito zasnovno in izvedbo domobrankske svečanosti!

Nadica Grohar

Marta Jenko Škulj

CARAPACHAY

OBČNI ZBOR

V nedeljo 22. julija se je vršil v našem domu redni letni občni zbor. Ker so volitve vsake dve leti, je bil občni zbor bolj informativnega značaja, vodil pa ga je predsednik Franci Žnidar. Posamezni odborniki so podali uspešna svoja poročila, iz katerih se je videlo, da se odborniki z delom zavedajo, kar je namen doma: povezovati slovenske rojake, buditi versko slovensko in argentinsko narodno zavest, gojiti srčno kulturo in družabnost in nuditi medsebojno pomoč.

Navzoči dušni pastir dr. Jure Rode je podal nekaj vzpodbujajočih besed za nadaljnje delo. Omenjal je, da je Carapachayski dom priljubljen obiskovalcem zaradi domačnosti in vztrajnosti njihovih članov, skušajo naj ohraniti te vrline. Pri medsebojni pomoči je opozoril, naj ne pozabimo na potrebne, osamele in ostarele rojake v okolju. Poleg materialne pomoči, dostikrat moralna pomoč ni manj zaželena kot obisk, dobra beseda in sočutje.

Po odprtem pogovoru je bil zaključen 43. letni občni zbor.

PROSLAVA SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE

V nedeljo 28. junija smo imeli po maši v našem domu proslavo slovenske osamosvojitve. Pripravile so jo učiteljice šole z voditeljico Ani Klemen. Učenci in učenke šole so v sprevedu prinesli v dvorano slovensko zastavo, nato smo vsi skupaj zapeli slovensko himno. Voditeljica šole je v daljših besedah razložila pomen proslave, ko se je pred 12. leti slovenska država osamosvojila.

Učenci in učenke so se vrstili z deklamiranjem, višji razredi so skupaj zapeli več narodnih pesmi, ravno tako tudi nižji razredi, seveda po svoje. Sledile so še besede Anice Klemen, končno se je tudi s slovensko pesmijo zaključila kratka in prisrčna proslava osamosvojitve Slovenije.

Ljubljano čistijo

Mestna občina Ljubljana je zaradi velike količine odpadkov, ki zaradi nizkega vodostaja reke plavajo po Ljubljani, javnemu podjetju Snaga naročila, naj očisti odpadke anorganskega izvora na gladini reke, in sicer na delu od gostišča Livada proti Grubarjevemu prekopu vse do Fužinskega gradu.

Najprej so delavci Snage očistili del Ljubljane od Ambroževega trga do

tržnice Moste in iz vode potegnili za 30 vreč anorganskih odpadkov, čiščenje pa bo potekalo še nekaj dni.

Sedaj čistijo del Ljubljane od tržnice Moste proti Fužinskemu gradu. Ljubljanska občina bo poleg tega v proračunu za naslednji dve leti odprla novo postavko, s katero naj bi zagotovili sredstva za čiščenje Ljubljane.

Po STA

JUNIJSKA RAZMIŠLJANJA

(5 - KONEC)

Ozadje vetrinske tragedije

MARKO KREMŽAR

Z odhodom jugoslovanskih čet čez mejo 21. maja pa je nastopil čas, da obljubljeni izpolni. Kljub temu nastane dvom, zakaj je poslal v gotovo smrt begunce potem, ko so se partizani že umaknili. Ali je šlo za vprašanje dane besede? Verjet-

neje je, da je bil Low na svojo kupčijo ponosen, saj je dosegel s svojo 'politično' spretnostjo, kar so drugi poskušali z drago vojaško operacijo. Da je pri tem šel proti navodilom svojega vrhovnega poveljstva, ga ni dosti brigalo, ker se je od vojaške službe že poslavljajal. Dosegel pa je, da je bil z odhodom jugoslovanskih partizanov s

Koroške odpravljen velik del razloga za premik ameriških čet proti jugu.

Ko je Low dosegel, da so se partizani umaknili s Koroške, mu je tedanji zunanji minister Churchillove vlade Anthony Eden v osebnem sporočilu čestital (15). Znano je, da je minister Eden zagovarjal že leta 1944 mnenje, da bo po vojni treba sovjetske državljane, ki bi prišli v britanske roke, vračati v domačo deželo, če treba s silo. Čeprav se Churchill s tem ni strinjal, je končno v Jalti zmagala Edenova in Stalinova teza. Marca 1945 je brigadirju Lowu pisal njegov politični mentor Eden: 'Naša glavna skrb zdaj je ruski medved... Ali bomo dosegli, da bo sodeloval z nami?' (14). Ne vemo do kake mere so vplivali na Lowove odločitve omenjeni pogledi zunanjega ministra, ki mu je obljubljal politično kariero. Kljub mnogim podatkom, ki jih je do zdaj zbral lord Tolstoj, pa tudi ni gotovo, kaj je bila celotna vsebina pogovorov z Macmillanom, ko je ta obiskal poveljstvo v Celovcu. Gotovo pa je, da so Britanci vrnili jugoslovanske begunce po dogovoru s Titovimi predstavniki dva dni po tem, ko so se partizani umaknili s Koroške.

Težje je razumljivo, zakaj je 21. maja, dan pred svojim odhodom iz vojaške službe, Low podpisal povelje (Definition order) o vračanju Kozakov. V tem primeru ni šlo za kupčijo. Razlog za to se utegne skrivati za njegovo mržnjo do Američanov, katero omenja Tyrin-Wilson. Če je žrtvoval nekaj desetisoč Jugoslovancev, ki jih je njegov

vrhovni poveljnik Alexander hotel zavarovati s tem, da jih pošlje v Italijo, zakaj ne bi storil isto s Kozaki, ki jih je hotel rešiti ameriški general Eisenhower v Nemčijo? Mar ni bilo med Kozaki precej sovjetskih državljanov, ki naj bi bili po dogovorih v Jalti vrnjeni v SZ?

Ker je bil eden od namenov petih ameriških divizij, ki naj bi zasedla del Koroške, rešiti Kozake, je bil s predajo teh Sovjetom odstranjen tudi ta razlog za prihod ameriških čet.

Vsekakor je Low podpisal usodna povelja po tem, ko je sklenil, da je njegove vojaške kariere konec in se je že pripravljajal za vstop v politiko. Značilno je tudi, da ni čakal, da bi se njegova povelja pričela izvajati in je zapustil svoje službeno mesto pred pričetkom vračanj.

Dejstvo, da je general Keightley, poveljnik 5. korpusa, mirno gledal, kaj ukrepa šef njegovega štaba Low, da misli, da so odločitve o vračanju imele višjo zaslobo, ki je prihajala po vsej verjetnosti iz britanskega zunanjega ministrstva. Kot znano je takrat prav v tem ministrstvu delovalo na odgovornih mestih več ljudi, ki so bili prikriti sovjetski agenti.

Od teh tragičnih dogodkov je preteklo več kot pol stoletja, pa zgodovinarji še vedno ne morejo razbrati vseh ozadij. Toliko težje je bilo razsojati o njih tistim, ki so jih sredi povojne zmede doživljali.

KONEC

Dr. Valentin Meršol govori v Vetrinju z maršalom Aleksandrom in drugimi

Tonetu Šušteršiču v spomin

Pridružil si se trumam slovenske domobranske vojske. Odšel si, ponosen slovenski sin, do konca zvest, v pristan miru, v glorio onkraj groba. Že tvoja mladost ni bila lahka. Zaznamovana je bila s pomanjkanjem. Kar 18 mesecev pred drugo svetovno vojno si moral služiti trdo vojaško službo v Srbiji. Komaj si se rešil iz nemškega ujetništva, že si v Ljubljani doživljal okupacijo in delovanje rdeče OF. Složno z brati

si vstopil v domobranske vrste. Izbrali so te za domobransko godbo, kjer si igral do zadnjega marša v Vetrinju. Rešil si se smrti, ker si poslušal modre.

Iz begunskega taborišča (Peggez) na Tirolskem si našo mamico otel stradanja in jo pogumno popeljal prek neznanih hribov v varno in znosnejše taborišče v Italiji. Isto si storil z dvema mlajšima bratoma, ki si ju iz vojaškega taborišča v Forliju privedel v civilno. Nisi želel izgubljati časa v taborišču.

Odšel si v Gorico, kjer si poleg službe in težavnega študija priboril učiteljsko diplomu. Brez napak ni šlo, a vsi smrtniki smo jim podvrženi. V Argentini si začel novo življenje.

Ob upokoju si se naselil v Rožmanovem domu, kjer si našel zvesto življenjsko družico Nerino. Svoje starosti nisi osiromašil z brezdeljem. Številni članki v časopisih pričajo o pridnosti in dejavnosti. Mnogo skrbi in ljubezni si posvečal Rožmanovemu domu v delu za udeležbo na prireditvah. Skupaj z ženo Nerino si pripravljala in izvajala pevsko spremljavo vseh prazničnih maš. Za „Svobodno Slovenijo“ si o teh prireditvah in o življenju v Domu pisal zanimiva poročila.

Pogrešali bomo tvoje telefonske klice, še posebno tvoje tedenske obiske. Ne bomo več delili s teboj skoraj otroškega veselja nad obroki domačih jedil, katere si tako pogrešal. Prikrasani bomo za zanimive pogovore o vseh dogajanjih. Nismo bili vedno istega mnenja, a ostali smo kljub temu prijatelji. Tvoj smeh in dobra volja sta nam prinašala veselje.

Svojo življenjsko jesen si dobro izkoristil in mnogo dobrega opravil. Za vse, ki so te poznali, je to velika tolažba in zgled zrelosti.

Dragi Tone! Dotrpel si in dobojeval svoj boj. Naj ti bo ljubi Bog pravičen plačnik. Najvišja Modrost naj te sprejme v svoje naročje, vsem žalujočim pa naklonil mir in tolažbo.

Marjan

MED KNJIGAMI IN REVIJAMI

Andrej Jan:
Jakob Gallus

Prišla mi je v roko zelo zanimiva knjižica, posvečena našemu velikemu komponistu Gallusu.

Napisal jo je leta 1997 Andrej Jan, zborovodja v Bariločah. Knjiga, pisana v španščini, se imenuje

Andrés Miguel Jan
Iacobus Gallus
Introducción a su música

Tradicionalno je, da zbor, ki ga vodi Jan, pri vsakem svojem koncertu poda kako Gallusovo delo. Tako da je med zborom in njegovimi rednimi poslušalci predvsem v Bariločah, to ime dobro poznano. S tem delom je zborovodja Jan podal zelo kompletno in strokovno delo, v katerem je obdelal našega komponista tako z življenjske stani kakor tudi s tehničnega in umetniškega dela. Material je dobil iz Slovenije, predvsem od dr. Edija Škulja

Najprej o Gallusovem življenju, kjer je o njem znano kar bore malo. Vemo, da se je rodil leta 1550. Pri tem Jan zelo jasno pove, da o njem niti ne vemo pravega priimka. Gallus sam se je podpisoval **Iacobus Händl, Gallus dictus, Carniolus**, kar se prevede Jakob Händl, Gallus imenovan Gallus, Kranjec. Tudi njegov brat se je pisal Händl. Torej je nesporno njegov priimek Händl, ne pa Gallus, ki je samo njegovo umetniško ime. Ali se je res pisal Händl (kar Gallus tudi piše Handel, Handl), ali pa je bil to prevod njegovega slovenskega priimka, ne vemo. Na vsak način Handel

IACOBUS GALLUS
Introducción a su música

Andrés Miguel Jan

ni prevod Petelina - Gallusa.

Da je bil Slovenec, je skoraj gotovo. Da je bil Kranjec, sam pravi, a Kranjska je bila tedaj skoro popolnoma slovenska. Nekje govori o „Italijanih, Francozih in Nemcih“, kot da se ne šteje mednje. Tudi nemščine ni bil prijatelj, večinoma je pisal v latinščini, medtem ko so drugi glasbeniki pisali posvetne skladbe v narodnem jeziku. Tudi je zaslediti sledi slovenskih narodnih pesmi v njegovih delih. Ne ve se, kje je bil rojen.

Prej smo sklepali, da je Gallus prevod slovenskega Petelina in da Petelinu so tedaj in še zdaj živijo v Ribnici, a kot kaže, ni tako.

In njegovo življenje? Verjetno ni bil nikoli na Dunaju, pač pa je živel po samostanih, dokler se ni ustalil v Pragi, kjer je tudi umrl 18. julija 1591. Tam je bil nazadnje kantor v cerkvi sv. Jana na Brehu. (Bregu).

Večji del knjižice pa je posvečen analizi njegovega dela oziroma njegove tehnike. Ta del je zelo podrobna razčlenitev in prikaz. Ta del je pisan zelo tehnično in ga ne morem okrajšane predstaviti, ker nisem glasbenik.

Naj navedem le naslove poglavij:

Dela: tu so našeta najprej njegova dela, ki jih je sam izdal. Najprej je zagledalo luč sveta šestnajst maš v štirih knjigah, kjer je 374 motetov za štiri do štirindvajset glasov.

Pod naslovom Harmonia morales je izdal tri knjige profanih del, v katerih je 53 del v latinščini.

Po njegovi smrti je brat Jurij izdal še eno knjigo madrigalov. Nekaj del so natisnili drugi, veliko pa je ostalo v rokopisih.

Nato Jan obravnava Gallusovo delo kot polifonijo in melodiko po kromatizem in barvanje besedila.

Sledi prikaz muzikalnih tem, cerkvenih in profanih,

pa še analiza takta, figur in načinov, harmonije in strukture in polikoralnosti. Konča s pregledom instrumentov, ki jih je verjetno uporabljal poleg glasov, tekstov in njegove osebnosti, v kolikor jo lahko spoznamo iz njegovih del.

Zanimivo je da ni imel nasprotnikov, razen enega, katerega imena ne poznamo, a se ga je Gallus privoščil v enem od madrigalov. Sam poudarja, da ni šel tja, kjer bi ga bolje plačali, ampak je vedno stremel za večjim znanjem in možnostjo ustvarjanja.

Mislím, da je knjižica bogat pripomoček vsem glasbenikom, ki se skušajo poglobiti v Gallusovo glasbo, kakor tudi globoko spoznati njegova dela. Na vsak način pa je koristna v španskem svetu, kjer je Gallus v praksi bolj malo poznan. Tako je naš veliki rojak po Janovi zaslugi opisan s strokovnega in znanstvenega stališča.

TD

Koncert posvečen Astorju Piazzoli

V cerkvi sv. Florijana v Ljubljani se je 3. julija vršil koncert, posvečen argentinskemu glasbeniku Astorju Piazzoli. Ta koncert sodi v sklop festivala Poletje v stari Ljubljani, v okviru katerega je bilo že dan prej v cerkvi sv. Jakoba mogoče prisluhniti koncertu duhovne glasbe evropskega srednjega veka in renesanse. Glasbo argentinskega skladatelja Astorja Piazzole, ki si zaradi svojevrstnega ritma in melodije vedno bolj utira pot na koncertne odre, je poustvaril duo, ki ga sestavljata harmonikaš Alek-

sander Ipavec in pianistka Paola Chiabudini. Koncert je z branjem pesmi argentinskega pesnika Jorgeja Luisa Borgesa dopolnjevala dramska igralka Lučka Počkaj.

Aleksander Ipavec je diplomiral na konzervatoriju A. Stefani v Castelnuovo Venetu. Paola Chibudini, ki na podružnici šole Glasbene matice v Špetru (Benediška Slovenija) poučuje klavir, je diplomirala v Udinah in se izpopolnjevala na številnih mojstrskih tečajih. Duo je že izdal zgoščenko Poklon Piazzoli.

Kako Slovenijo vidi Slovenec iz Argentine

POGOVOR Z MARKOM BAJUKOM

Marko Bajuk se je rodil leta 1952 v Argentini, v znani družini emigrantov - znani politik Andrej Bajuk je njegov stric (prav: bratranec, op. ur.), ki je tudi v tujini ohranjala žive slovenske običaje in jezik.

Leta 1948 (prav 1945, op. ur.) je njegov ded, ravnatelj klasične gimnazije v Ljubljani, s svojimi najbližjimi zapustil Jugoslavijo, da ne bi tudi sam izgubil življenja v političnih čistkah po vojne obdobja. Ustalili so se v argentinskem mestu Mendoza, kjer se je Markov oče zaposlil kot gradbeni inženir. Podobno, kot je delo našlo še mnogo Slovencev.

„Slovenska skupnost v Argentini je tesno povezana. V Buenos Airesu je kar sedem slovenskih domov, eden pa v Mendozii. Vsako soboto in nedeljo smo se tam zbrali, skupaj prepevali, se družili.“

Vprašanje, ali so mu Slovenijo predstavljali kot obljubljeni, a nedosegljivo deželo, niti ne pade. „Kot otrok sem v slovenskem

domu obiskoval pouk slovensčine, verouk in pevski zbor, pozneje sem se zaposlil kot zborovodja različnih zborov.

Vsako leto je skupnost praznovala vsaj dve slovesnosti, najbolj pa so uživali v gledaliških igrh. Sodeloval je vsakdo po svojih močeh. Mame so šivale kostime, očetje barvali kulise, tako otroci kot odrasli pa so se najbolj veselili nastopov. Na odru je zaživel Finžgarjev Divji lovec in druge igre.“

Kako je postal baritonist? „V šoli nisem bil odličnjak,“ se nasmehne. „Kot otrok sem veliko pel in tudi žvižgal. Ded je predlagal, da bi se učil klavirja.“ Tako se je poleg osnovne šole, ki je trajala šest let, učil igranja klavirja in končal študij solo petja na Universidad nacional de Cuyo v Mendozii.

„Jesen v Mendozii je nekaj enkratnega. Listje topolov se obarva v rumeno. Vinogradi in sadovnjaki zažarijo.“ Kakor se sliši nenavadno, so mu v Ljubljani nekaj časa manjkali celo značilni rahli potresni sunki,

ki pogostoma zibajo to argentinsko mesto. „Življenja v Argentini ne pogrešam, pogrešam pa sorodnike, ki tam živijo,“ je odkritosrčen.

V Slovenijo, pravzaprav tedaj še v Jugoslavijo, je pripotoval leta 1989 na pobudo tenorista Jureta Reja in opravil avdicijo za bariton v ljubljanski Operi. Zdaj že desetletje poučuje in vodi oddelke za solo petje na Srednji glasbeni in baletni šoli.

„Ko sem prišel v Slovenijo, sem se počutil kot doma. Ljubljanske ulice sem poznal z razglednic, ki so nam jih pošiljale tete v Argentino. Res pa je, da je bila Ljubljana na razglednicah lepša kot v resnici. Zdaj je drugače, saj so v zadnjih letih obnovili veliko hiš.“

Presenetil me je tudi red, ki vlada na cesti. To, da ima pešec prednost pred avtomobilom, pa četudi sveti zelena luč, je v Argentini nepredstavljivo.“ Še zdaj ga moti, da se ljudje boje prepaha. Isti človek, ki na motorju uživa v sunkih vetra, bi v avtobusu okna najraje kar zabetoniral...“

Kakšne razlike pa opaža v medsebojnih odnosih?

„V Sloveniji je več formalizma,“ pravi. Z besedami naslika prizor sosede, ki pride na obisk. Si predstavljate, da vam med klepetom predlaga, da bo zlikala žehto perila, ki čaka na kavču? V Sloveniji nepredstavljivo, v Argentini povsem običajno znamenje toplih prijateljskih odnosov.

„V Sloveniji vljudnost narekuje krajše obiske kot v Argentini. A tedaj gostitelj vso pozornost posveti gostu, tako da se ta počuti res dobrodošlega in zaželenega.“

Obredi druženja so v Argentini povsem drugačni. Gost je vedno dobrodošel, ob katerikoli uri, tudi ob desetih zvečer. Več je druženja, človeške topline. Ljudje so bolj iskreni. „Večina Slovencev je bolj zaprtega značaja od Argentinec in svoje težave radi obdržijo zase,“ ugotavlja Marko Bajuk.

Kaj ga je v novem okolju še posebno presenetilo?

„Čeprav sem dobro govoril slovensko - mislili so, da sem Primorec - je občasno nastal tudi kakšen jezikovni nesporazum.“ Ko je iskal posamezne ustanove po Ljubljani, je vprašal mimoidoče za pot.

„Kar naravnost po cesti,“ so mu odgovarjali. Ne v Sloveniji ne v Ljubljani ni veliko ravnih ulic. Vedno, ko se je znašel na križišču, je zato izbral najbolj ravno pot in spoznal zanimive predele mesta, le na cilj ni prišel, se zdaj nasmehne spominom.

Kot glasbeni pedagog je ponosen, da je bilo kar nekaj njegovih učencev sprejetih na priznane univerze in glasbene akademije v Baslu, na Dunaju in druge. Ker se pogovarjava v času, ko se dijaki pospešeno pripravljajo na maturo, je na mestu vprašanje, kakšne razlike opaža v metodah in sistemu poučevanja.

„V Argentini imajo učitelji bolj human odnos do učencev. Nikoli nisem doživel, da bi učitelj želel frustrirati učenca. Če bo nekdo v življenju glasbenik, zakaj mora v srednji šoli izvrstno obvladati matematiko? Pa še to, Argentina v času mojega šolanja ni poznala mature.“

Tea Černe
Nedeljo 18. maja 2003

NOVICE IZ SLOVENIJE

STARA GODBA

Rudarska godba Hrastnik praznuje 150 let obstoja. Jubilej so proslavili s slavnostnim koncertom. Godbeniki so ob jubileju pripravili tudi fotografsko razstavo v Delavskem domu v Hrastniku ter izdali kaseto in CD. Rudarska godba Hrastnik je tretja najstarejša godba v Sloveniji in edina, ki je neprekinjeno delovala vseh 150 let. Rudarska godba Hrastnik je trenutno med desetimi najboljšimi v Sloveniji. Ansambel šteje 65 rednih članov, katerih povprečna starost je 23 let.

NOČ S PALAČINKO

Končala se je štiridnevna prirediteljska Noč na jezeru 2003, ki letos poteka že 31. po vrsti. Organizatorji, Turistično društvo Most na Soči, so zadnji pripravili več tekmovalni na vodi, srečanje dvojčkov Slovenije, nastop Slovenske folklorne skupine Nagelj iz Toronta in Folklorne skupine Slovenskega športnega društva Slovenija iz Berlina. Pripravili so tudi letošnji kulinarični rekord - največje palačinke v Sloveniji, ki meri kar 22 metrov. Skuhali so jo v Hotelu Krn iz Tolmina. Sledili so še plesna zabava in nočni skoki v jezero.

DOGOVOR ZA VSEBINE

Pet slovenskih izdajateljev TV programov: Kanal A, POP TV, TV Pika, TV Slovenija in TV3 je na Svetu RS za radiodifuzijo podpisalo dogovor glede predvajanja televizijskih vsebin, ki niso primerne za otroke in mladoletnike. Po novem bodo filmi, nanizanke in druge televizijske oddaje označene s trikotnikom (za programske vsebine, priporočljive za ogled otrok in mladostnikov do 15. leta starosti v prisotnosti staršev ali starejših oseb) in krogcem (ogled odsvetujemo otrokom in mladostnikom do 15. leta starosti).

PO SVETU

BERLUSCONIJEVE PROVOKACIJE

Italijanski premier in predsedujoči EZ Silvio Berlusconi je evropskim poslancem predstavil program italijanskega predsedstva EZ. Po predstavitvi se je v parlamentu vnela burna razprava, ki so jo na trenutke zaznamovali precej žaljivi toni.

Poslanec je najbolj razburila Berlusconijska izjava, v kateri je kritično nastrojenega evropskega poslanca iz vrst socialistov (PSE) Martina Schulza „povabil“, naj v nekem filmu o nacističnih koncentracijskih taboriščih, ki ga ravnokar snemajo v Italiji, igra vlogo vodje taborišča. Za izjavo, ki je požela glasno negodovanje poslancev, s strani Coxá pa mnenje, da je „predsedujoči prešel meje osnovne vljudnosti“, se Berlusconi sprva ni želel opravičiti, nato pa je vendarle dejal, da se opravičuje, če je s svojimi besedami užalil „zgodovinsko občutljivost“ nemškega ljudstva. Zaradi tega incidenta je sicer izbruhnil pravcati diplomatski spor med Italijo in Nemčijo.

PREMIRIJE: ZA KOLIKO ČASA?

Skrajni palestinski gibanje Hamas in Islamski džihad ter gibanje Fatah so po večdnevnih pogajanjih razglasili prekinitev protizraelskih napadov. Najprej sta trimesečno premirje razglasila Hamas in Islamski džihad, čez nekaj ur pa se je za takojšnjo prekinitev protizraelskih napadov odločilo tudi glavno palestinsko gibanje palestinskega voditelja Jaserja Arafata in Brigade mučenikov Al Akse. Gibanje je sporočilo, da bo ustavilo vse vojaške operacije v skladu z egiptovski pobudo, ki sicer predvideva polletno premirje. Medtem pa je izraelska vojska v skladu z načelnim dogovorom, ki so ga dosegli izraelski in palestinski varnostni predstavniki, začela umikati s severa območja Gaze. Vojska se je že umaknila iz večjega dela kraja Beit Hanun. V skladu s časovnim mirovnim načrtom sta se strani sporazumeli, da bodo odgovornost za varnost na območju Gaze in v Betlehemu na Zahodnem bregu prevzeli Palestinci.

SLOVENCİ IN ŠPORT

SKORAJ NAJBOLJŠA

Slovenska plezalka Martina Čufar je na zadnji tekmi svetovnega pokala pred SP v Chamonixu osvojila drugo mesto. V italijanskem Leccu je zmagala Belgijka Muriel Sarkany, ki je tako kot Čufarjeva v finalu dosegla vrh stene, slavila pa je zaradi boljšega polfinalnega nastopa.

Z VOZIČKA SKLATILE MEDALJI

Na evropskem prvenstvu v namiznem tenisu za invalide v Zagrebu je Slovenija osvojila dve medalji. Med dvojicami sta med sedečimi tekmovalkami Andreja Dolinar in Mateja Pintar osvojili zlato medaljo, potem ko sta na poti v finale premagali dvojico Češke s 3:1, Poljske s 3:2, Italije s 3:1 in v finalu še igralci Nemčije s 3:2. Pintarjeva, ki je na EP nastopila prvič, je poskrbela še za drugo slovensko medaljo, saj je med posameznicami osvojila bron.

SLOVENIJA MOJA DEŽELA

Konec kraljevine Jugoslavije

Tedaj se je pričela 2. svetovna vojska. Jugoslavija se je odločila za striktno nevtralnost. Za pravo ravnatežje (Nemčija je bila povezana s Sovjetsko zvezo) je sklenila jugoslovanska vlada s Sovjetsko zvezo trgovinsko pogodbo, državi sta navezali diplomatske stike. Po smrti dr. Antona Korošca so bili v Beogradu predsednik SLS Kulovec in ministri dr. Miha Krek in dr. France Snój. SLS je smatrala, da se mora pripraviti na morebitno vojsko. Zato je poslala v inozemstvo dva svoja važna člana, Franca Gabrovška in Alojzija Kuharja, da bi v morebitni vojski ali zasedbi imela zunaj nekaj svobodnih članov.

Jugoslavija je ob vojni nevarnosti spoznala, da mora ostati z Nemčijo v dobrih odnosih, zato je 20. marca 1941 pristopila k Trojnemu paktu (Nemčija, Italija, Japonska). Nemški zunanji minister Ribbentrop je poudaril, da je za Nemčijo najbolj važna na Angležih nevezana Jugoslavija.

S tem pa seveda niso bili zadovoljni Angleži, ki so Jugoslavijo hoteli iztrgati

iz trojnega pakta. Zato so pričeli z raznimi nastopi in manifestacijami, kjer so ljudje vpili „Bolje rat, nego pakt“ - „Bolje vojska kakor pakt“. Vojska in manifestanti so 27. marca 1941 izvedli puč, zaprli kraljeve namestnike, oklicali kralja Petra II za polnoletnega in sestavili novo vlado pod predsedništvom generala Simoviča. Zanimivo je bilo, da so zagotovili Hitlerju, da pristop k paktu ostane v veljavi.

Seveda je bila večina prebivalcev Jugoslavije proti Nemcem, čeprav so se odgovorni zavedali, da to pomeni napad Nemčije.

Tedaj pa je Hitler pobesnel. Jugoslavija je po njegovem postala nezanesljiva postavka in jo je hotel kaznovati. Napad na Sovjetsko zvezo je bil prestavljen za štiri tedne, v nekaj dneh so izdelali načrt za napad na Jugoslavijo in Grčijo. Italijani naj napadejo preko Trsta, do bodo Nemci lahko prodrali proti Splitu.

Tako je prišla cvetna nedelja 6. aprila 1941, ko je bila Jugoslavija napadena.

PISALI SMO PRED 50 LETI

LANUS

Dne 21. junija smo doživeli velik dogodek: blagoslovitev novega župnišča. Zakuske, ki se je vršila po blagoslovu, so se udeležili predstavniki občine, farnih organizacij in naši zastopniki.

Igra „Dva para se ženita“ je privabila veliko gledalcev, igralci so dokazali, da veliko zmorejo in bi uprizoritev dosegla uspeh tudi na drugih odrih.

ARGENTINSKI ODBOR ZA NABIRKO ZA SLOVENSKE KATOLIŠKI DOM V GORICI

Severnoamerikemu odboru se je zdaj pridružil še argentinski. Prvi sestanek je bil v farni dvorani sv. Jožefa v Lanusu. Predsednik je župnik Janez Hladnik, podpredsednik ing. Igor Kertelj, tajnik Slavo Batagelj, blagajnik Stanko Troha, ter Ivan Breclj in Vida Čebren, Bine Šulinov (Zorko Simičič), Štefan Troha, Roman Bat in Mirko Šapacapan.

Odbor upa, da ne bo nobenega Slovenca, ki ne bi vsaj z majhnim darom pripomogel, da si goriški Slovenci zgradijo svoj dom.

NEDIPLOMATSKO OBNAŠANJE TITOVH DIPLOMATOV

Titov diplomatski predstavnik v republiki Panama se je takoj ob svojem nastopu „proslavil“. Istega dne, ko je izročil poverilnico svoje vlade, je dal izjavo za tisk in v njej naglašal, da je Vatikan agent italijanskega iredentizma, kardinal Stepinac pa vojni zločinec. Vse panamske katoliške organizacije in časopisi so to izjavo takoj odklonili in zahtevali, da se diplomata označi za „nezaželeno“ osebo. Zato je bila panamska vlada prisiljena, da je izrekla apostolski nunciaturi svoje globoko obžalovanje.

Titov diplomatski predstavnik v Kanadi je tudi prostaško napadel Stepinca ob njegovem imenovanju za kardinala. Zato mu je pisal kanadski zunanji minister: „Upamo, da

ESLOVENIA, MI TIERRA

El absolutismo de Bach

Cuando el emperador volvió a instaurar el absolutismo en Austria, una vez abortada la revolución, este absolutismo tomó el nombre del ministro de interior, Bach. Se eliminaron casi todas las libertades que habían sido adquiridas por los eslovenos en el año 1848. Volvió a aparecer la censura. Se cuidaba celosamente que no apareciera en la prensa nada que tuviera visos de avanzada. El código penal recrudesció las penas para los „acusados políticos“ y para aquel que ofendiera a su majestad. Volvieron a aparecer los castigos corporales.

Bach impulsó el libre comercio en el país y la construcción de las vías férreas. De esta manera creció el comercio de manera rápida en las regiones eslovenas. La actividad política se aquietó, ya que los periódicos no podían dar cuenta de los interrogantes políticos. Se prohibió la actividad de todas las asociaciones políticas. Desapareció el idioma esloveno de los edictos oficiales. Los votantes fueron divididos en tres clases, de acuerdo con el impuesto que pagaban. En la primera clase había pocos votantes. La mayoría pertenecía a la tercera clase, la más humilde. Sin embargo, todos votaban la misma cantidad de vocales en la intendencia. Bach intentó obtener el apoyo de la Iglesia. Por eso firmó un acuerdo con ella en 1855. De esta manera las escuelas quedaban bajo la tutela sacerdotal. Este hecho influyó positivamente en el desarrollo del sistema educativo, ya que los sacerdotes eran casi los únicos que tenían instrucción. Intentaron llevar a cabo un plan educativo que contemplaba que el idioma de la escuela primaria fuera el mismo que aquel en el que se impartía la enseñanza religiosa.

Según el idioma en el que se impartía la enseñanza, había en Carintia en 1858 216 escuelas alemanas, 15 eslovenas y 67 bilingües. En 1869, cuando el gobierno volvió a tomar las riendas de la educación, volvió a empeorar la situación de los eslovenos.

El absolutismo contó con el apoyo del ejército, de los empleados y de la Iglesia. Uno de los puntos sobresalientes del absolutismo de Bach fue la creación de una administración estatal moderna que llegó a ser hasta fines de la monarquía austríaca el pilar más poderoso de la nación.

El absolutismo de Bach se fue resquebrajando por el descontento general de la burguesía eslovena y la alemana, por las deudas estatales y por la derrota en Italia en el año 1859.

OSEBNE NOVICE

Rojstvo. V soboto, 28. junija se je rodila **Adrijana Marija Pregelj**, hči Karla in Monike Svetlin. **Srečnim staršem iskreno čestitamo!**

Smrti. Umrlí so v Ramos Mejía **Lojze Qualizza**, v Castelarju **Slavko Skoberne** (87) in v Capitalu **Ivan Anton Pavlovčič** (92).

Naj počivajo v miru!

Nov diplomant. Na pravni fakulteti državne univerze v Buenos Airesu je v četrtek 26. 6. **Matías Piñeiro Jeločnik** dokočal študije in prejel naslov advokata.

Čestitamo in želimo veliko uspehov!

Darovali so: V spomin pokojnemu Tonetu Šušteršiču je Družina Pipp darovala 100 pesov za Rožmanov dom. **Bog povrni!**

boste v bodoče izbegavali take incidente, ki so vsega obžalovanja vredni.!”

SPD

VI. družabni večer

Sobota, 1. avgusta ob 20. uri

Dvorana Dekleva calle Jorge Newbery

Svobodna Slovenija, št 27; 9. julija 1953

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **eslovenia@sinectis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar**

Glavni urednik: **Tine Debeljak ml.** / Za Društvo ZS: **Alojzij Rezelj** / Sodelovali so še: **Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Marko Kremžar, Nadica Grohar, Marta Jenko Škulj, Marjan Šušteršič.** / Mediji: **STA, Demokracija, Radio Ognjišče, Družina.**

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 70, pri pošiljanju po pošti pa \$ 95; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebnne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar**

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
 Cuenta Nº 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
Bungali v Bariloche. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. **02944-441814**. E-mail: **iliriska@bariloche.com.ar**

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
 Tel. 4441-1264 / 1265

ADVOKATI
Dr. Vital Ašič, Odvetnik Paraná 830, 5.nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: **estudioasic@cpacf.org.ar**

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: **jdbovsek@perseus.com.ar**

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalte 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@sfnat.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5° F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
8. julija 2003
1 EURO 233,95SIT
1 U\$S dolar 205,83SIT

Delo dobi
Tehnik mehanik s šoferskim izpitom 3. kategorije, 20 do 30 let starosti. Tel. 4757-7232 od 8. do 12. in od 13. do 16. ure.

POPRAVEK
Popravek k sliki s sprejema pri veleposlaništvu ob državnem prazniku. Na sliki od desne se mora pravilno brati: **Herman Zupan in soproga, veleposlanik mag. Bojan Grobovšek in soproga Vesna Smole Grobovšek, inž. Matjaž Omahna in soproga in g. Jure Sršen s soprogo.** Oprostite.

OBVESTILA

SOBOTA, 12. julija:
Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 13. julija:
Obletnica doma in mladinski dan v Slovenskem domu v San Martinu.
PETEK, 18. julija:
Seja Medorganizacijskega sveta, ob 20. uri v Carapachaju.
SOBOTA, 19. julija:
Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 20. julija:
Srečanje molilk in molilcev Živega rožnega venca, v Slovenski hiši.
NEDELJA, 3. avgusta:
Obletnica v Hladnikovem domu v Slovenski vasi.
Razstava. Veronika Šparhagl sodeluje v skupinski razstavi v Centro Cultural Borges. Odprta bo do 20. julija.

Svetovni slovenski kongres

Na zboru Svetovnega slovenskega kongresa so na petem zasedanju 28. junija izvolili novo vodstvo SSK. Predsednik SSK je ponovno postal Boris Pleskovič (ZDA). Častni predsednik je Jože Bernik, prvi podpredsednik je postal Dušan Lajovic (Avstralija), podpredsednik za Evropo Marjan Terpin (Italija), podpredsednik za zamejstvo, Stanislav Raščan (Slovenija), podpredsednica za čezmorske države je Mateja de Leonni Stanonik (ZDA), podpredsednik za finance pa Franci Feltrin (Slovenija). Zbor SSK je tudi sprejel izjavo o nameravani razpustitvi urada za slovenski jezik ter resolucijo ob razrešitvi častnega generalnega konzula Slovenije na Novi Zelandiji Dušana Lajovica in glede objave udbovskega gradiva na svetovnem spletu.

Na predlog predsednika SSK Borisa Pleskoviča so za učinkovitejše delo SSK izvolili še osem dodatnih članov upravnega odbora (Andreja Aplenca, Jano Čop in Huga Šekoranjo iz Slovenije, Majdo Ilar iz Švice, Jožeta Kastelica iz Kanade ter Antona Mavretiča in Hilary Rolih iz ZDA).

Na zboru SSK so pozdravili 12. obletnico samostojne Slovenije in njeno vključitev v EU in zvezo NATO. Zbor je sprejel tudi smernice za nadaljnje delo, ki ga bo kongres nadaljeval ob možnostih, da se bodo lahko vsi Slovenci nemoteno vračali v svojo domovino, da bo čimprej sprejet zakon o Slovenceh brez slovenskega državljanstva in da bo država Slovenija popravila krivice, ki so bile storjene Slovincem po svetu v obdobju totalitarnega režima.

V izjavi ob nameravani razpustitvi urada za slovenski jezik so v SSK poudarili, da jih je novica „zelo neprijetno presenetila“. Po oceni SSK mora biti med trajnimi političnimi prioritetami slovenske države nedvomno skrb za slovensčino. S tega stališča bi bila razpustitev omenjenega urada po presoji SSK ne samo neupravičena, temveč v tem trenutku tudi zelo zgrešena poteza. SSK je zato v svoji izjavi vlado pozval k ohranitvi urada za slovenski jezik.

Zbor SSK je tudi pozval vlado, naj spremeni svojo odločitev o razrešitvi častnega generalnega konzula Slovenije na Novi Zelandiji Lajovica. Po oceni SSK je njegova razrešitev pravno vprašljiva.

Glede objave udbovskega gradiva na svetovnem spletu v SSK menijo, da je ta načeloma koristna, „res pa je, da je objavljeni seznam v marsičem nejasen in neurejen, saj so v njem pomešana navedena imena tako udbovskih žrtev kakor tudi storilcev. Tako nejasni podatki bi posebno pri manj poučenih ljudeh lahko povzročili zmotno sklepanje in sodbe o nekaterih osebah“. Zbor SSK je zato državne organe v svoji resoluciji pozval, naj poskrbijo za objavo dodatnega udbovskega gradiva.

Nova slovenska zaveza nasprotuje zakonu o vojnih grobiščih

Nova slovenska zaveza (NSZ) odločno odklanja predlog zakona o vojnih grobiščih, ki ga je državni zbor sprejel. Kot je v sporočilu za javnost zapisal predsednik NSZ Anton Drobnič, gre pri omenjenem zakonu za grobo politično manipulacijo, „edinstveno državno sramoto“, uradno zatajitev zgodovinske resnice in obenem pokop zadnjega upanja za umiritev več kot polstoletnega narodnega razdora. NSZ bo zato zakon imela

za ideološko in politično manipulacijo sil komunističnega nasledstva in za nasprotovanje slovenski ustavi ter novo prevaro slovenskega naroda.

Iz splošne ureditve, ki je predlagana za vojaška grobišča vseh vojakov, izrecno izključuje grobišča protirevolucionarnih vojaških enot in zanje določa poseben, nižji status ter lažno poimenovalje in nesmiselne napise, je še zapisal Drobnič.

V NSZ so prepričani, da predlagani zakon ne temelji na načelu enakosti mrtvih, saj med njimi dela bistveno razliko na podlagi grobih političnih in ideoloških meril. Prav tako menijo, da zakon ne bo zadostil pravici vseh pobitih do javnega groba, saj ne določa izkopa iz brezen, ugotovitve identitete in pokopa v grob, ampak določa samo označitev brezen in jam, pa še to z „lažnimi in nesmiselnimi napisi, izkop pa dovoljuje samo pod povsem nemogočimi pogoji“. Brez izkopa, uradnega pokopa in ureditve grobov tudi ni spoštljivega spomina na pobite, „ki so bili Slovenci in kristjani, ni mogoče govoriti ob grobiščih brez križa, z orientalskim bam-bam in z lažnimi in nesmiselnimi napisi“.

SLOVENSKI DOM **SDO-SFZ**

SAN MARTIN

vabijo v nedeljo, 13. julija, da se pridružimo praznovanju:

43. OBLETNICA USTANOVITVE DOMA IN 35. MLADINSKI DAN

8.00 začetek tekmovanj odbojke
 12.00 sv. maša
 13.30 skupno kosilo
 18.00 kulturni program
 Prosta zabava

Prijave za kosilo na tel.: 4753-5596 in 4764-4289

Naš dom **San Justo**

vabi vse člane in prijatelje na

SREČANJE Z MISIJONARJEM PETROM OPEKO

Nato skupni "asado" ob praznovanju dneva prijateljstva.

V NEDELJO, 20. JULIJA OB 10:30. URI.

Tivolska promenade zaprta zaradi obnove

Zaradi obnove Plečnikove promenade v ljubljanskem Tivoliju bo drevored predvidoma zaprt tri tedne, sprehajalci pa bodo v tem času do Tivolskega gradu lahko prišli po vzporednih poteh.

Med obnovo bodo svetilke, ki so zaradi starosti in vandalizma v izredno slabem stanju, zamenjali z novimi, poleg tega pa bodo uredili tudi makadamsko pot in odvodnjavanje. Plečnikova promenade je bila sicer postavljena med leti 1931 in 1933 ter poteka kot podaljšek Cankarjeve ulice iz središča mesta in se izteče ob Tivolskem gradu. Glavni oblikovalski element promenade predstavlja niz betonskih svetilk s podstavkom, stebrom in kapitelom, ki stojijo na sredini površine. Svetilke so letos dopolnile 70 let in so ena redkih Plečnikovih stvaritev, ki še ni bila obnovljena

Srečanje s pesnikom Prenzom

Na ljubljanskem gradu je potekalo literarno srečanje z argentinskim pesnikom Juanom Octaviom Prenzom.

Prenz se je rodil leta 1932 v Argentini staršema slovenskega rodu. Že dvajset let predava na katedri za hispanistiko v Trstu. Trenutno Prenz prevaja poezijo Franceta Prešerna.

Zaupal je v Gospoda in On ga je varno vodil preko vseh nevarnosti

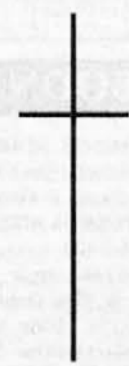
Počasi se je umikal v svoj notranji svet, poln burnih in bridkih doživetij v daljni mladosti, in se dokončno umaknil iz tega sveta 30. junija, v 85 letu starosti

STONE SINTIČ

naš dragi stric, boter, sorodnik in prijatelj.
 Hvala vodstvu in osebju doma sv. Vincencija za vso skrb in nego; vsem, ki so ga obiskovali in molili zanj; g. Janezu Cerarju za molitve ob krsti in ob grobu in za darovanje maše zadušnice.
 Ohranimo ga v lepem spominu!

Žalujoci:
Marija Hočever Boštjančič z družino
Helena Hočever Canavese z družino
 Člani družine Markež

Slovenska vas, Črešnjevce pri Kostanjevici

Vsemogočni Bog je 30. junija 2003 nenadoma poklical v večnost v 91. letu starosti gospoda

Ivana Pavlovčiča

Ostal bo vsem žalujočim v blagem spominu in molitvah.

Žalujoci: žena **Vida**
 brat **Milan**
 in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Cleveland, Ljubljana, Borovnice, Celje